

בית כנסת בני ישראל

HEGEDŰS-CSÁKY-BENÉI JISZRÁÉL ZSINAGÓGA
és
BÉT SMUÉL TANHÁZ

ZSINAGÓGAI INFORMÁCIÓK
2024. február 18 - február 24.

Közvetlen link:

<https://us04web.zoom.us/j/6579029560>

ID szám: 6579029560

Password: 917838

BÉT SMUÉL TANHÁZ ZOOM ELŐADÁSAI:

18. vasárnap 18:00	Szerdócz Ervin: Hetiszakasz és a profétai textus
19. hétfő 18:00	Paskesz Zev: Kommentár irodalom
20. kedd 18:00	Róth László: A csodarabbik nyomában
21. szerda 18:00	Darvas István: A kommentárok világa
22. csütörtök 18:00	Fekete László: Kántorvilág XI.

Sábbáti tudnivalók 2024. február 18 - február 24.

16:30	tanulás
17:30	istentisztelet a zsinagógában
09:00	szombat délelőtti istentisztelet a zsinagógában: Hetizakasz: Tecáve

Egy mondat a hetizakaszról...

Tecáve

ושכנתי בתוך בני ישראל....

"... És én (a Mindenható), Izrael fiai között lakozom..."

Mózes II.29.45.

Hétköznapi imarend

vasárnap-péntek reggel zsinagóga	08:00
vasárnap-csütörtök este ZOOM	18:00

KOMMENTÁR

Forrás: OR-ZSE régi honlap

ב"ה

TECÁVE

Ezen a héten a Tecáve szakaszt olvassák fel, a megfelelő, hagyományos dallammal. Mózes második könyve huszonhetedik fejezet 30. versétől a 30. fejezet 11. verséig.

Itt szó esik az örökmécsesről, melynek estétől reggelig kellett világítania, hogy éjjel és nappal világosság legyen a Szentélyben.

Érdekes módon, Mózes neve nem hangzik el ezen a héten.

Főpapi öltözék,
egy középkori kódex
szerint

sem kevesebb nem lehetett rajtuk. Fejükön fejfedő volt. Innen ered az a rabbinikus szabály, amely kötelezővé teszi a fej befedését.

Ennek oka az, hogy amikor az aranyborjú bűne miatt engesztelésért könyörgött Mózes, azt kérte az Örökkévalótól, hogy ha nem teljesíti a kérését, hagyja ki az ő nevét a Könyvből. Az Örökkévaló megbocsátott, de Mózes kívánsága mégsem volt következmény nélküli. Egy szombaton nem hangozhat el a neve a zsinagógákban.

A heti szakaszban a legfontosabb téma a papi öltözék ismertetése. Pontosan meghatározott ruhadarabokat öltöttek fel a papok, sem több,

Deutsch Gábor

KOMMENTÁR

Részlet Menáchem Meron: **Az élő Biblia** című könyvéből

TECÁVE

A FŐPAPI PALÁST

Heti szidránk a pusztai szentély felállításával kapcsolatos teendőkkal foglalkozik. Legfőbb témája a papi öltözetek és elsősorban a főpap által hordott szolgálati öltözetek meghatározása.

A főpap a nép képviselője, és az Isten és Izráel közötti kapcsolat jelképes hordozója. Ezek a hivatások kifejezésre jutottak a szertartási öltözetek meghatározásában. Homlokán, mint fejdísz, Isten ki nem ejthető neve volt arany keretben. Melldíszként 12 drágakőből álló mellvértet viselt. A drágakövek Izráel 12 törzsének nevét hordozták.

"És viselje Áháron Izráel fiainak nevét a "Chosen Hámispát"-on (a Törvény vértje) szíve fölött, amikor betér a szentélybe, Isten színe elé. (Ex. 28/29).

A Tóra részletesen leírja a főpap öltözetének méreteit, anyagát, és színeit. (Az arany és a kék szín dominált.) A főpapi öltözet fenséges megjelenést kölcsönzött

a mindenkori tisztségviselőnek. A római uralom idején a prokurátorok őrizték a főpapi ruhát és csak különleges szertartások idején vagy Jom Kippurkor bocsátották a főpap rendelkezésére.

De ha "a ruha teszi is az embert", a főpapi hivatás nem az öltözet és a külsőségek hatásában merült ki. Az előbb említett idézet szerint "Áháron Izráel fiainak nevét szíve fölött viseli". Áháron, az első főpap, mintaképpül szolgált az utána következőknek. A hivatását hűen teljesítő főpap SZÍVÉN VISELI az általa képviselt népnek nemcsak nevét, hanem sorsát, problémáit és szolgálatával létesít kapcsolatot Isten és Izráel között. Áháron közvetlen utódai, Elázár és Pinchász valóban követték elődjük útját. A Talmud szerint Áháron tanítványai "szeretik és követik a békességet, szeretik az embereket és közel hozzák őket a Tórához" (Ávot 1/12).

De változtak az idők és változtak a főpapok is. Az első szentély idején a főpapok voltak a próféták első számú ellenségei. "És megfenyíté Paschur (a főpap) Jeremiás prófétát és szégyenkerékre állította". (Jes. 20/2). Ámácja főpap kiutasította Ámosz prófétát Efrájimból, amikor az korholta a népet az erkölcsi süllyedésért. "Így szólt Amácjára Ámoszhoz: Látnok, szökj el Judea országába, ott keresd meg kenyered, ott prófétálgj!" (Ámosz 6/12).

Az első szentély idején a (i.sz. e.) 7.-6. században a főpapok féltékenyen őrizték privilégiumukat, az áldozati szertartásokat, szemben a

prófétákkal, akik az igazságot és az erkölcsös életet követelték "jó cselekedeteket kívánok én és nem áldozatokat" - így szólt Hoseás próféta Isten nevében (Hos. 6/7).

A második szentély felállításának idején a főpap együttműködött az utolsó prófétákkal. (Chágáj, Zochárjá, Máláchi.) A próféták pártolták az áldozati szertartásokat, és a főpappal közösen döntöttek vallási kérdésekben. Babiloniai száműzöttek jöttek küldöttségben a papokhoz és a prófétákhoz, hogy a szentély, felállítása után kell-e még Tisá Beáv napján gyászolniuk és böjtölniük. A válasz egyöntetű volt: "Azokat a dolgokat tartsátok meg, amit az előző próféták követeltek. Nem nekem böjtöltök - magatoknak esztek-isztok" (Zach. 7/6-7).

A prófécia megszűntével a főpap egyedül irányította a nép vallási és politikai életét. A Chásmoneus felkelés sikere után (i. sz.e. 161) a főpapság lett a legfelsőbb vezető intézmény. De ugyanakkor Chasmoneus Simont 142 -ben már "nászi"-nak is megválasztották. Végül a Chasmoneusok felvették a királyi címet (Jochanán, Horkenos) ugyanakkor megtartották főpapi tisztségüket is.

Közben azonban a főpapság nemcsak hatalmat; hanem anyagi előnyt is jelentett. Így a Chasmoneusok győzelme előtt a hellenizmushoz hasonló elemek - mint Jason, Menelaosz - a szír uralkodótól vásárolták meg a főpapságot és teljesen hellenizáló törekvéseiknek éltek. A főpapi ruha ugyan Izráel fiainak nevét hordozta, de nem a nép sorsa, nem a hagyományok őrzése volt fő gondjuk, hanem saját anyagi és hatalmi törekvéseik kielégítése.

A talmudi korban az írástudókkal kerültek összeütközésbe a főpapok. Előkelő családok harcoltak a tisztség elnyeréséért, többnyire csak haszonlesésből. Alexander Janai (isz.e. I.sz.) a királyság mellett főpapi tisztséget is betöltött. Talmudi legenda meséli, hogy szukkoti szertartás alkalmával etrogokkal dobálták meg, mert nem az írástudók által előírt szokások szerint végezte a szertartást.

Főpapok sokszor álltak a Szanhedrin élén. A talmudi bölcsek mellett, akik a "prusim" - tudósok, nép (farizeus) áramlatot képviselték, ők a "cdukim" - kiről katonaság papság (szadduceus) mozgalom hívei voltak.

Végül meg kell említenünk a második szentély utolsó éveiben élő Josua ben Gamla főpapot, ki az ókorban először vezette be az általános tankötelezettséget Izráelben.

A főpapi palást Áháron után sokféle irányt, vezetőt takart. Néha a jót néha a rosszat képviselte Izráel életében.

A Talmud dicséri a jót, de nem takarja a rosszat sem.

Az oldalt szerkesztette:

Schöner Alfréd

בית כנסת בני ישראל

BZSH Hegedús Templomkörzet

Benéi Jiszráél Zsinagóga

1136 Budapest, Hegedús Gyula u. 3.

06-30-644-9083, 06-1-340-5085

e-mail: hegedus@bzsh.hu;

<https://hegedus-zsinagoga.bzsh.hu/>